

Poljaki kot prisilni delavci v Nemčiji

V zgodnji spomladi bodo začeli Nemci z veliko ofenzivo na zapadu ali kje na vzhodu in radi tega imajo pod orožjem zelo močno armado. Vojaški vpoklici so odtegnili mnogo delavskih moči, kar bi moglo nevarno vplivati na kmečko delo, od katerega zavisi preskrba Nemčije z živili. Ker je v tej vojni v rajhu najbolj udarjen kmet, mu bo priskočila na pomoč vlada, ki hoče zagotoviti poljsko proizvodnjo s pomočjo delavcev iz Poljske.

V nemški rajh in tudi v nemško štajersko ter na Koroško bodo spravili v presledkih od februarja do aprila en milijon Poljakov obojega spola, ki bodo zaposleni na kmetijah. Poljsko delavstvo bo razposlano po kmetih, ki se bodo oglasili, da vzamejo na delo Po-

ljake. Za svoje delo bodo prejemali ti delavci hrano in nekaj denarne odškodnine, katere jim bo izplačana šele, ko bo nedoločena službena doba pri kraju.

Nemška oblast je kmetom že dala navodila, da postopajo z delavstvom iz Poljske tako, kakro to zahtevajo plemenski predpisi in predpisi o občevarju z nasprotniki Nemčije.

Doslej je bilo po raznih krajih Nemčije zaposlenih 700.000 poljskih vojaških ujetnikov, katerim se bo pridružil v teku treh mesecev še en milijon poljskih delavcev, ki si tudi po predpisih o ujetnikih ne bodo smeli sami izbirati dela, ampak jih bo uporabljal delodajalec po svoji volji.

občo zadovoljnost z občevarjanja vredno pastirsko gorečnostjo do svoje smrti.

V trboveljski delavski fari je ustanovil Vincencijevo konferenco, katere je razdelila med njegovim umnim vodstvom nad 100.000 din podpor in je kupila na Vodah prostor za dobrodelne ustanove in za cerkev. Farno cerkev je popravil od zunaj, nabavil nove cerkvene klopi in je tudi sicer vestno skrbel za olepšavo ter čast hiše božje.

Kot trboveljski župnik je bil predsednik Prosvetnega društva in načelnik Kmečko-delavske posojilnice.

V zaupani mu župniji je bil pri vseh priljubljen, ker je bil oče siromakov in je znal tudi na višjih mestih izprositi podpore potrebnim rudarjem, med katerimi se je veselil ljubezni ter ugleda.

Za njegove velike zasluge za Cerkev je bil odlikovan z imenovanjem za duhovnega svetnika in monsignora. Kralj mu je podelil red sv. Save kot požrtvovalnemu ter neustrašenemu narodnemu borcu, kulturnemu in gospodarskemu delavcu.

Blagega g. monsignora bodo ohranili Trboveljčani v najboljšem ter trajno hvaležnem spominu, ker jim je bil dolgo let dušni pastir, oče in voditelj v težavnih časih.

Pogreb

Občo priljubljenost trboveljskega gospoda je dokazalo številno spremstvo, ki je posodilo blagemu monsignoru zadnjo pot v ponedeljek dopoldne. Rakev so prenesli v župno cerkev, kjer so bile sv. maše in je duhovščina opravila mrtvaške molitve. V cerkvi se je zbralo 35 duhovnih tovarišev in med temi kot zastopnik škofa g. stolni kanonik dr. Ivan Žagar iz Maribora, ki je vzel od blagopokojnega slovo s prižnice.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

† Msgr. Jakob Gašparič

Iz življenja in delovanja gospoda monsignora

Po daljši bolezni je poklical Gospod na Svečnico iz svojega vinograda po večno plačilo gospoda monsignora Jakoba Gašpariča, duhovnega svetnika in župnika v Trbovljah.

Rodil se je 4. julija 1872 pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Srednjo šolo je končal v Mari-

boru in Celju, bogoslovje v Mariboru, kjer je bil posvečen na svoj god leta 1899. Kaplanoval je pri Sv. Martinu na Pohorju in osem let na Dolu pri Hrastniku. Tam je bil v veliko pomoč pri zidavi nove cerkve sedanjemu žalskemu g. župniku Veterniku. — Leta 1910 je postal župnik pri Sv. Rupertu nad Laškim. V težavni hriboviti župniji je bil z vso požrtvovalnostjo na delu 14 let. Eno največjih župnij v naši škofiji v Trbovljah je nastopil leta 1924 in jo je vodil na

Bivši amer. predsednik Hoover (desno) organizira v Ameriki denarno pomoč napadeni Finski

Romunija je v škripcih zaradi petroleja. — G. Tatarescu, ki vodi romunsko vlado v teh časih

Andrew Duncan, novi angleški vojni minister po odstopu Hore Belisha

Weygand, eden najmožnejših francoskih generalov in poveljnik zavezniških armad v Siriji

je to opazil in ga vprašal: »Zakaj jokaš?« — »Misli sem na svojo rajno staro mater,« se je oglasil odgovor. Sedaj si je natresel tudi drugi Indijane popra, ki je nanj enako učinkoval kakor na njegovega sosedo. Tedaj pa je prvi Indijanec ostro pogledal in vprašal: »Zakaj jokaš ti?« — »Jaz jokam,« je dejal drugi, »ker te tvoja stara mati ni vzela s seboj, ko je umrla.«

★

Orn kanarček

V Buenos Airesu v Južni Ameriki so imeli razstavo kanarčkov. Ljubitelji pevcev so zbrali tam 454 redkih primerkov, med katerimi so vrhunci brez primere. Tudi v barvnih odtenkih so ptice nekaj svojevrstnega. Največ jih je

naočnike v žep in se preril skozi množico na ulico. Jelenjčanom je grede še šepnil:

»Biki!«

Izenada se je iztisnil iz gneče Janko, dejal je na ves glas, da ga je komisija lahko čula:

»Hvala Bogu! Zopet imamo staro gosposko. Kaj nam je treba nove!«

Pred mestno hišo so ljudje veselo vzklikali, rdeči so se razgubili in preklinjali kmete, krčmarji so nehali nositi guljaž in vino, edino Mikica je v kotu neke krčme srkal za Andričeve denarje svojo čašico.

Luka je še zdaj stal pred vrati mestne hiše nem kakor mravlja, trd kakor kamen, bled kakor stena. Izdal ga je Mikica, izdali so ga kmetje, prepadlo mu je tri sto goldinarjev. Jezno si je grizel ustnice. Ko bi dobil Mikico v pesti, zdrobil bi ga. Prijel se je za srce. Ha! Še ni vse izgubljeno. Oni denarji, katere mu je izplačal Radinič, oni denarji so še njegovi, to je več ko tri sto goldinarjev! To mu mora pomagati! Z odločnim korakom se je odpravil v Jelenje.

Najbolj so se čudili Jelenjčani. Najprej so jim novi gospodje plačali vino in šli so glasovat za novo gospodo, saj listki so bili rdeči. Zdaj so izvoljeni stari gospodje pa plačujejo ti Jelenjčanom vino, češ da so zmagali po njihovi zaslugi. Tega niso razumeli, toda pili so novo vino za staro gospodo, pozabili pa staro vino za novo gospodo.

Vse to je razumel Mikica, smejal se je in pil in pri sebi govoril:

»Ej, Luka! Tvoje niti so se pretrgale. Čakaj, lump! Pokazal ti bom, kaj veljam in ali je prav, da si me zagnal na smetišče! Izbil sem ti tri sto goldinarjev pa ti jih še bom, če bo vragu prav.«

Luka je prišel v Jelenje. Bilo je poldne. Danes je bil po človeško oblečen, kakor pravi kmet: belo srajco je imel, bele hlače, nov klobuk, nove opanke, telovnik, suknjič, vse čisto novo.

»Kaj je to?« so se čudili kmetje.

Še obrit je bil.

»Kak čudež je to?«

Luka se ni ozrl na nikogar, gledal je predse v zemljo. Šel je hitro, kakor da ga kdo podi. Zavil je na stezo in prišel do Martinove ograje. Pogledal je, vztrepetal. Pod slivami je obešala Mara perilo in si veselo pela. Luka je motril dekle, stala je s hrptom proti njemu obrnjena. Glavico je nagibala na levo, telo je zibala sem in tja. Zdaj se je dvignila na prste, zdaj je zamahala z belimi polnimi lakti, po hrbtu pa sta ji padali dve črni kiti.

Luka je stal nem in plah. Ni mogel prestopiti. Nekaj ga je gnalo naprej, nekaj ga je zadrževalo. Ali bo ali ne bo hotela? Zdaj še sme upati, dokler ne ve njene volje, ali potem, potem — če ne bi hotela, bi moral umreti. Morda pa le, morda? Dekle spoštuje očeta, oče je v stiski, denarja mu je treba, Luka pa ima denar, ima ga